

ویژه کارکنان شهرداری ها و دهیاری ها و شوراهای اسلامی شهر و روستا

روز ملی دماوند و اهمیت حفاظت از کوهستان ها

روز ملی دماوند فرصتی ارزشمند برای یادآوری جایگاه بی‌بدیل کوهستان‌ها در هویت طبیعی، فرهنگی و اقتصادی ایران است. قله دماوند به عنوان بلندترین کوه ایران و یکی از نمادهای ملی کشور، نه تنها یک میراث طبیعی کم‌نظیر محسوب می‌شود، بلکه بخشی از حافظه تاریخی و اسطوره‌ای ایرانیان نیز به شمار می‌آید. ثبت روز ملی دماوند در تقویم ملی، هشدار جدی برای توجه بیشتر به حفاظت از این سرمایه طبیعی و همچنین سایر کوهستان‌های کشور است؛ کوه‌هایی که در سکوت خود، زندگی میلیون‌ها انسان، تنوع زیستی و منابع حیاتی آب را پشتیبانی می‌کنند.

برای دهیاران و اعضای شوراهای روستایی، اهمیت کوهستان‌ها فراتر از یک نماد طبیعی است. بسیاری از روستاهای کشور در دامنه کوه‌ها شکل گرفته‌اند و زندگی اقتصادی، اجتماعی و حتی فرهنگی آن‌ها به طور مستقیم به سلامت این اکوسیستم‌ها وابسته است. کوهستان‌ها سرچشمه رودخانه‌ها، تأمین‌کننده آب زیرزمینی، محل چرای دام‌ها و منبع مهمی برای گیاهان دارویی و جنگلی هستند. هرگونه آسیب به این مناطق می‌تواند پیامدهای جبران‌ناپذیری مانند کاهش منابع آب، فرسایش خاک، رانش زمین و کاهش کیفیت زندگی روستاییان به همراه داشته باشد.

یکی از مهم‌ترین وظایف دهیاران و شوراهای روستایی در این زمینه، فرهنگ‌سازی و آموزش عمومی است. بسیاری از آسیب‌های محیط‌زیستی در مناطق کوهستانی ناشی از فعالیت‌های انسانی ناآگاهانه مانند برداشت بی‌رویه از منابع طبیعی، قطع درختان، چرای بیش از حد دام و رهاسازی زباله در طبیعت است. شوراهای روستایی می‌توانند با همکاری نهادهای محلی و سازمان‌های مردم‌نهاد محیط‌زیست، برنامه‌های آموزشی برای ساکنان روستاها برگزار کنند و اهمیت حفظ کوهستان‌ها را به زبان ساده و کاربردی توضیح دهند.

از سوی دیگر، مدیریت پایدار منابع طبیعی در مناطق کوهستانی نیازمند برنامه‌ریزی دقیق و مشارکت مردمی است. دهیاران می‌توانند با ایجاد طرح‌های مشارکتی، مردم روستا را در حفاظت از منابع طبیعی درگیر کنند. به عنوان مثال، تشکیل گروه‌های داوطلب حفاظت از طبیعت، تعیین محدوده‌های چرای دام، و نظارت بر برداشت چوب و گیاهان دارویی از جمله اقداماتی است که می‌تواند به حفظ تعادل اکولوژیک کمک کند. مشارکت مردم محلی نه تنها هزینه‌های حفاظت را کاهش می‌دهد، بلکه حس مسئولیت‌پذیری و تعلق به محیط زیست را نیز تقویت می‌کند.

نکته مهم دیگر، توجه به توسعه پایدار در مناطق کوهستانی است. توسعه نباید به قیمت تخریب محیط زیست تمام شود. شوراهای روستایی باید در تصمیم‌گیری‌های مربوط به ساخت‌وساز، راه‌سازی و بهره‌برداری از منابع طبیعی، اصول زیست‌محیطی را در نظر بگیرند. هرگونه پروژه عمرانی در مناطق کوهستانی باید با ارزیابی دقیق اثرات زیست‌محیطی همراه باشد تا از تخریب زیستگاه‌ها و افزایش خطرات طبیعی جلوگیری شود.

شنبه‌های آموزشی

۱۷ مرداد ماه ۱۴۰۵

8 August 2026

۲۴ صفر ۱۴۴۸

همچنین کوهستان‌ها نقش حیاتی در مقابله با تغییرات اقلیمی دارند. پوشش گیاهی کوهستانی به جذب دی‌اکسید کربن و تنظیم دمای هوا کمک می‌کند و از سوی دیگر، ذوب شدن برف‌های کوهستانی منبع اصلی تأمین آب در بسیاری از مناطق کشور است. بنابراین حفاظت از این مناطق به معنای حفاظت از امنیت آبی و زیستی نسل‌های آینده است.

در روز ملی دماوند، بهترین اقدام برای دهیاران و شوراهای روستایی این است که این مناسبت را به فرصتی برای بازنگری در عملکرد خود در حوزه محیط زیست تبدیل کنند. برگزاری مراسم نمادین، پاکسازی طبیعت، کاشت نهال در مناطق کوهستانی و برگزاری نشست‌های محلی درباره اهمیت حفاظت از کوهستان‌ها می‌تواند گام‌های مؤثری در این مسیر باشد.

در نهایت باید گفت که کوهستان‌ها تنها توده‌ای از سنگ و خاک نیستند، بلکه شریان‌های حیاتی زمین هستند. حفاظت از آن‌ها وظیفه‌ای همگانی است، اما نقش مدیران محلی مانند دهیاران و شوراهای روستایی در این میان بسیار کلیدی و تعیین‌کننده است. روز ملی دماوند یادآور این حقیقت است که توسعه پایدار بدون حفاظت از طبیعت ممکن نیست و آینده روستاها در گرو تصمیم‌های امروز ما درباره کوهستان‌هاست.

اسکن کنید

URPC.IR